

I-IX/2021

Тархаасан: 2021 оны 10 дугаар сарын 11

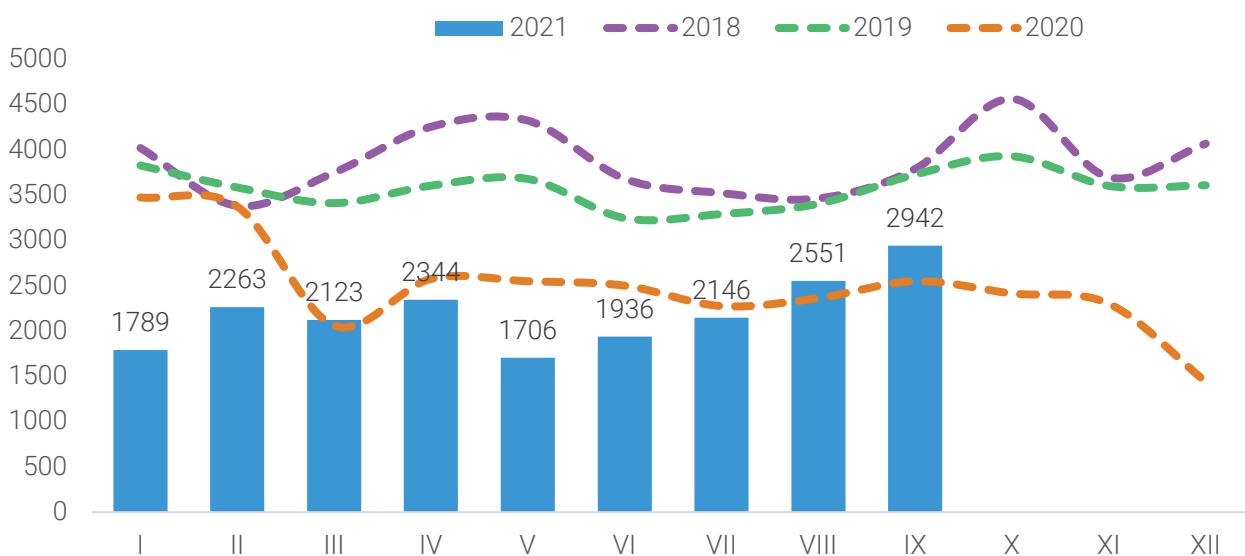

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс 2115 (10.9%)-аар буурсан байна

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2021 оны эхний 9 сард 17350 болж, өмнөх оны мөн үеэс 2115 (10.9%)-аар буурчээ. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс буурахад өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 1854 (17.1%), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 242 (4.3%), хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 131 (17.6%), хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг 114 (21.7%)-өөр тус тус буурсан нь голлон нөлөөлжээ. Харин олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 176 (75.9%)-гаар өссөн байна.

Энэ оны 9 дүгээр сард 2942 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 391 (15.3%)-ээр өсөхөд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 386 (28.7%)-гаар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ЗУРАГ 1. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 1021 хэргийн 90 (8.8%) нь Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 11.7 дугаар зүйл (Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг)-ээр зүйлчлэгдсэн байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 2021 оны эхний 9 сард 90 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 7 (8.4%)-гоор өсжээ. Харин 2021 оны 9 дүгээр сард 6 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 3 (33.3%)-аар буурсан байна.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 2021 оны эхний 9 сард 6688 зөрчил бүртгэгдсэний 4723 (70.6%) зөрчлийг шалган шийдвэрлэжээ.

Бүртгэгдсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил өмнөх оны мөн үеэс 1496 (18.3%)-гаар, шийдвэрлэсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил 1951 (29.2%)-ээр тус тус буурчээ.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2021 оны эхний 9 сард 81 болж, өмнөх оны мөн үеэс 10 (11.0%)-аар буурсан байна. Харин 2021 оны 9 дүгээр сард өмнөх сараас 2 (16.7%)-оор өсжээ.

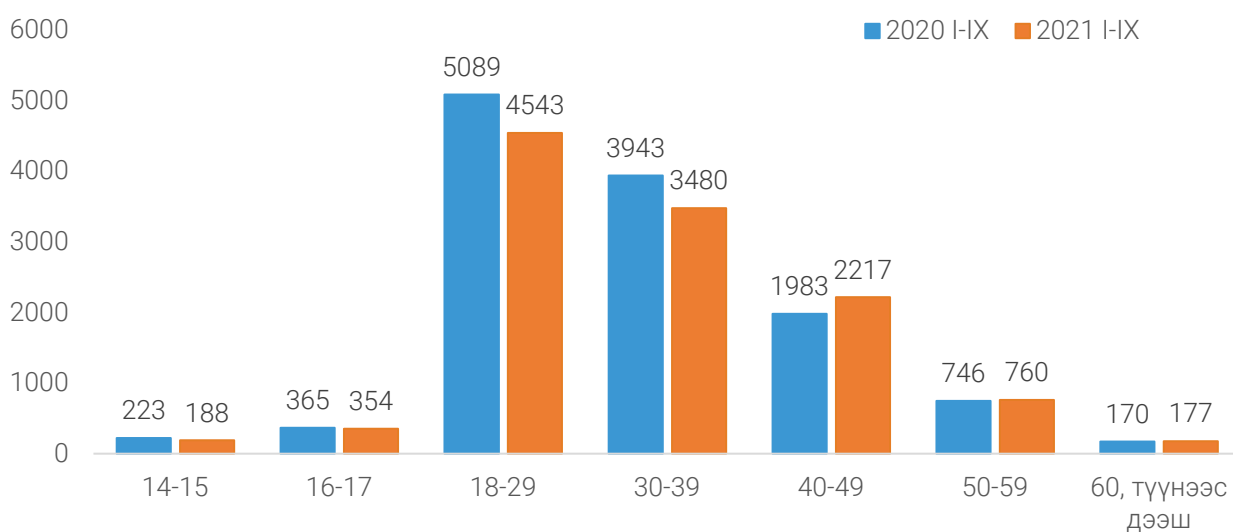
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 2021 оны эхний 9 сард 1021 болж, өмнөх оны мөн үеэс 128 (14.3%)-аар, согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг 3335 болж, 3 (0.1%)-аар нэмэгдэж, харин бүлэглэн үйлдсэн хэрэг 891 болж, 297 (25.0%)-гоор, мансуурсан үедээ үйлдсэн хэрэг 114 болж, 30 (20.8%)-аар, хүүхэд оролцсон хэрэг 451 болж, 26 (5.5%)-гаар, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 2468 болж, 127 (4.9%)-гоор тус тус буурчээ.

ЗУРАГ 2. УЧИРСАН ХОХИРОЛ БОЛОН НӨХӨН ТӨЛҮҮЛСЭН ХОХИРОЛ, сараар, тэрбум төгрөгөөр

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2021 оны эхний 9 сард 148.2 тэрбум төгрөг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 49.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 5.7 (3.7%) тэрбум төгрөгөөр, нөхөн төлүүлсэн хохирол 17.9 (26.5%) тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 3. ГЭМТ ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН ЯЛЛАГДАГЧ, насны бүлгээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Гэмт хэрэгт холбогдсон нийт яллагдагчдын тоо 2021 оны эхний 9 сард 11719 болж, өмнөх оны мөн үеэс 800 (6.4%)-гаар буурчээ. Нийт гэмт хэрэгт холбогдсон яллагдагчийн 542 (4.6%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2017 (17.2%) нь эмэгтэйчүүд байна.

ХҮСНЭГТ 1. ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС ХОХИРСОН, ГЭМТСЭН, НАС БАРСАН ХҮН, насны бүлгээр, хүйсээр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Хохирсон хүн		Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн		Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн 2021 оны эхний 9 сард 17.0 мянга болж, 839 (4.9%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 7679 (45.3%) нь эмэгтэйчүүд байна.
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	
	I-IX	I-IX	I-IX	I-IX	I-IX	I-IX	
7 хүртэлх	118	123	46	59	55	41	Гэмт хэргийн улмаас 2021 оны эхний 9 сард 5798 хүн гэмтэж, 519 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеэс гэмтсэн хүн 471 (7.5%)-ээр, нас барсан хүн 53 (9.3%)-аар буурчээ.
8-17	760	716	305	274	36	24	
18-29	4 915	4 411	1 907	1 645	72	78	
30-39	6 172	5 573	2 024	1 907	120	133	
40-49	3 946	3 597	1 128	1 102	119	114	
50-59	2 303	1 771	650	578	105	89	
60-69	812	610	174	171	44	32	
70, түүнээс дээш	201	156	35	62	21	8	
Улсын дүн	19 227	16 957	6 269	5 798	572	519	
Эмэгтэй	7 879	7 679	2 416	2 201	152	141	

Улсын хэмжээнд 2021 оны эхний 9 сард 49.2 мянган хүн эрүүлжүүлэгдэж, 10.1 мянган хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс эрүүлжүүлэгдсэн хүн 25.5 (34.2%) мянгаар, баривчлагдсан хүн 3.1 (23.3%) мянгаар буурсан байна.

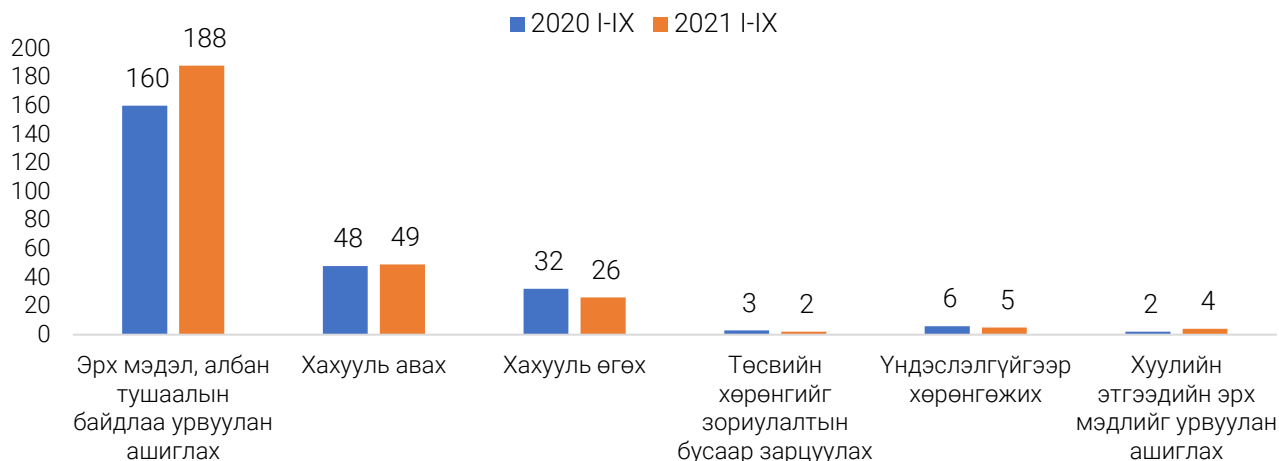
Авлигатай тэмцэх газарт 2021 оны эхний 9 сард 254 авлигын хэрэг бүртгэгджээ

Авлигатай тэмцэх газрын Мөрдөн шалгах хэлтэст 2021 оны эхний 9 сард 254 авлигын хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 22 (9.5%)-оор өсжээ. Авлигын гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 28 (17.5%)-аар, хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 2 (2.0 дахин)-оор өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин 2021 оны 9 дүгээр сард 40 авлигын хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 18 (81.8%)-аар өсөхөд эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 7 (38.9%)-гоор, хахууль авах гэмт хэрэг 10 (100.0%)-аар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Бүртгэгдсэн 254 авлигын хавтаст хэргийг Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлгийн зүйлээр ангилахад 188 (68.4%) нь эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, 49 (17.8%) нь хахууль авах гэмт хэрэг, 26 (9.5%) нь хахууль өгөх хэрэг, 5 (1.8%) нь үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих гэмт хэрэг, 4 (1.5%) хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт хэрэг, 2 (0.7%) нь төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах хэрэг, 1 (0.4%) нь дураараа аашлах гэмт хэрэг байна.

ЗУРАГ 4. АВЛИГЫН ГЭМТ ХЭРЭГ, хэргийн төрлөөр, жил бүрийн эхний 9 сарын байдлаар

Ойлголт, тодорхойлолт

Гэмт хэрэг

Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч

Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол

Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Яллагдагч

Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

Авлигын гэмт хэрэг

Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлэгт зааснаар авлигын гэмт хэрэгт эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах, хахууль авах, хахууль өгөх, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтныг хахуульдах, улсын нөөцийг хууль бусаар зарцуулах, үрэгдүүлэх, төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, төрийн өмчийн төсвийн бус хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах,

үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих, дураараа аашлах, хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт үйлдлүүдийг хамруулна.

Эх үүсвэр

Цагдаагийн ерөнхий газрын мэдээлэл

Ангилал, код

Гэмт хэргийн статистикийн олон улсын ангилал

Мэдээлэл авах холбоос

<http://www.nso.mn/>

<http://www.1212.mn/>

Дараагийн мэдээ гархаах хуваарь

2021 оны 11 дүгээр сарын 17

Нийгмийн статистикийн газрын

дарга А.Амарбал

Утас: (976-51)-264805

Нийгмийн статистикийн газрын

статистикч Ц.Дулмаа

Утас: (976-51)-263966

